

EN FORTIJE

JULIJA

Preveo
Marko Mladenović

Laguna

Naslov originala

Anne Fortier

JULIET

Copyright © 2010 by Anne Fortier

First published by Ballantine Books, an imprint of The Random House Publishing Group, a division of Random House, Inc., New York.

Translation rights arranged by Writer's House Llc., New York.

All rights reserved.

Translation Copyright © 2010 za srpsko izdanje, LAGUNA

*Mojoj voljenoj majci Brigit Maling Eriksen,
čije su velikodušnost i golemo istraživanje
omogućili nastanak ove knjige.*

EPIGRAF

*Idite, pričajte to naše zlo novo.
Pustiće pràve, a kazniti vine.
Tužnije priče da l' ikad svet dobi
od Julijine i Romeove kobi!*

Šekspir*

* Ovaj navod, navodi na početku svake glave i svi ostali navodi iz *Romea i Julije* Viljema Šekspira uzeti su iz prevoda Živojina Simića i Sime Pandurovića. (Prim. prev.)

PROLOG

Kažu da sam umrla.

Srce mi je stalo, i prestala sam da dišem – u očima sveta bila sam istinski mrtva. Neki kažu da me nije bilo tri minuta, neki kažu četiri; lično, počinjem da mislim da je smrt umnogome stvar shvatanja.

Budući da sam Julija, pretpostavljam da je trebalo da je predvidim. Ali toliko sam želela da verujem da ovoga puta to neće opet biti ista ona stara žalosna tragedija. Da ćemo, ovoga puta, zauvek ostati zajedno, Romeo i ja, i da našu ljubav više nikada neće prekinuti mračna stoleća izgnanstva i smrti.

Ali Bard se ne da prevariti. Stoga sam umrla jer tako moram, kada mi je ponestalo teksta, i pala natrag na izvor stvaranja.

O, dobro pero! Ovo je tvoj list.

Evo i mastila, pa da počnem.

I

I.I

*Avaj, kakva je krv umrljala
kameni ulaz ove grobnice?*

Trebalo mi je vremena da shvatim odakle da krenem. Moglo bi se reći da je moja priča počela pre više od šeststo godina, jednom drumskom pljačkom u srednjovekovnoj Toskani. Ili skorije, plesom i poljupcem u kastelu* Salimbeni, kada su se moji roditelji prvi put sreli. Ali ništa od toga nikada ne bih saznala da mi jedan događaj nije preko noći promenio život i naterao me da otputujem u Italiju u potrazi za prošlošću. Taj događaj bio je smrt moje baba-tetke Rouz.

Umbertu je trebalo tri dana da me pronade i saopšti mi žalosne vesti. Imajući u vidu moju savršenu umešnost u umetnosti nestajanja, zapanjena sam što mu je to uopšte pošlo za rukom. S druge strane, Umberto je oduvek imao čudnovatu sposobnost da mi pročita misli i predvidi kretanje, a uz to, u Virdžiniji postoji tek ograničen broj letnjih kampova posvećenih Šekspiru.

Ne znam koliko dugo je stajao tamo i posmatrao pozorišnu predstavu iz stražnjeg dela prostorije. Ja sam, kao i uvek, bila iza pozornice, odveć zaokupljena decom, tekstom njihovih uloga i rekvizitima da bih oko sebe primetila išta drugo dok se zavesa nije

* Ital.: zamak, dvorac, velelepna vila. (Prim. prev.)

spustila. Po svršetku generalne probe koja se održala tog popodneva, neko je zaturio bočicu sa otrovom, i u nedostatku boljeg, Romeo je samoubistvo morao da izvrši tik-tak bombonicama.

– Ali od njih dobijam gorušicu! – požalio se dečak, sa svom optuživačkom zabrinutošću jednog četrnaestogodišnjaka.

– Odlično! – rekla sam, odupirući se majčinskom porivu da mu namestim plišani šešir na glavi. – To će ti pomoći da ostaneš u liku.

Tek posle, kada su se svetla popalila, a deca me izvukla na binu da me obaspu zahvalnošću, nazrela sam poznatu priliku koja je stajala nedaleko od izlaza, posmatrajući me kroz aplauz. Ozbiljan i nalik kakvom kipu u svom tamnom odelu i kravati, Umberto je štrčao kao usamljeni šaš civilizacije u praiskonskoj močvari. Oduvek je tako izgledao. Ne sećam se da sam ga ikada u životu videla da je obukao i jedan jedini komad odeće koji bi se mogao smatrati neobaveznim. Za Umberta, kaki bermude i polo majice bili su odevni predmeti muškaraca koji nemaju više nijedne vrlin, čak ni stida.

Kasnije, kada je navala zahvalnih roditelja počela da jenjava i kada sam najzad mogla da siđem s pozornice, nakratko me je zadržao direktor programa, koji me je uhvatio za ramena i srdačno prodrmusao – predobro me je poznavao da bi probao da me zagrli. – Odlično si ovo izvela s klincima, Džuli! – preushićeno je kazao. – Smem ponovo da računam na tebe za naredno leto, zar ne?

– Sto posto – slagala sam, produživši. – Biću ovde.

Napokon prilazeći Umbertu, uzalud sam tražila ono malo radosti u uglovima njegovih očiju što je obično bilo tu kada bismo se posle dužeg vremena opet sreli. Ali na njegovom licu nije bilo osmeha, čak ni traga od njega, i ja sada shvatih zašto je došao. Čutke mu zakoračivši u zagrljaj, poželela sam da imam moć da okrenem stvarnost naopačke kao da je peščani sat, i da život nije nešto što ima kraj, već da je pre prolazak kroz malenu rupu u vremenu, koji se većito ponavlja.

– Ne plači, prinčepesa – rekao mi je u kosu – njoj se to ne bi sviđelo. Ne možemo svi živeti večno. Imala je osamdeset dve godine.

– Znam. Ali... – uzmakla sam i obrisala oči. – Je l' Dženis bila tamo?

Umbertu se oči suziše kao i uvek kad se pomene moja sestra bliznakinja. – Šta ti misliš? – Tek tada sam, izbliza, primetila da deluje povređeno i ogorčeno, kao da je minulih nekoliko noći proveo opijajući se ne bi li ikako zaspao. Ali možda je njemu to bilo prirodno. Bez tetke Rouz, šta će se dogoditi s Umbertom? Otkako sam znala za sebe, njih dvoje vezivalo je nužno ortaštvo novca i snage – ona je glumila *belle** koja vene, on strpljivog batlera – i uprkos razlikama, ni ona ni on očitno nikada nisu hteli da žive jedno bez drugog.

Linkoln je bio neupadljivo parkiran kraj jame za vatru, i niko nije video Umberta kako stavlja moj stari ranac u prtljažnik pre no što mi je s odmerenom svečanošću otvorio zadnja vrata.

– Hoću da sedim napred. Molim te?

Zavrteo je glavom u znak negodovanja i otvorio suvozačeva vrata. – Znao sam da će se sve raspasti.

Ali na formalnostima nikada nije insistirala tetka Rouz. Premda je Umberto bio njen nameštenik, oduvek se prema njemu odnosila kao da je član porodice. Taj gest, međutim, nikada nije uzvraćan. Kad god bi tetka Rouz pozvala Umberta da nam se pridruži za stolom na večeri, on bi je samo pogledao sa zbunjenoj trpeljivošću, kao da se iznova čudi što ga ona uporno poziva i nikako da shvati. On je sve svoje obroke jeo u kuhinji, uvek ih je tamo jeo i uvek će ih tamo jesti, i čak ni ime blagog Boga – izgovoreno s rastućom razdraženošću – nije ga moglo ubediti da dođe i sedne s nama, čak ni na Dan zahvalnosti.

Tetka Rouz je Umbertovu osobenost pripisivala čudnovatosti Evropljana i glatko prelazila na predavanje o tiraniji, slobodi i nezavisnosti koje bi se neizbežno završilo tako što bi uperila u nas viljušku i frknula: – I zato *ne* idemo u Evropu na odmor. Posebno ne u Italiju. Kraj priče. – Lično sam bila prilično sigurna

* Franc.: lepotica. (Prim. prev.)

da Umberto više voli da jede sam prosto zato što vlastito društvo smatra daleko boljim od onoga što mi imamo da mu ponudimo. Tako je sedeo, spokojan u kuhni, sa svojom operom, svojim vinom, i svojim posve dozrelim komadom parmezana, dok smo se mi – tetka Rouz, Dženis i ja – prepirale i smrzavale u trpezariji punoj promaje. Da sam imala tu mogućnost, i ja bih svaki tren svakog dana provodila u kuhinji.

Dok smo se te noći vozili kroz mračnu dolinu Šenandoa, Umberto mi je pričao o tetka-Rouzinim poslednjim satima. Umr-la je mirno, u snu, posle večeri koju je provela slušajući sve svoje omiljene pesme Freda Astera, jednu po jednu pucketavu ploču. Kada je zamro poslednji akord poslednje kompozicije, ustala je i otvorila staklena vrata što vode u vrt, želeći možda još jednom da udahne miris orlovnjaka. Dok je stajala tamo, sklopljenih očiju, rekao mi je Umberto, duge čipkane zavese lepršale su bez zvuka oko njenog vretenastog tela, kao da je već duh.

– Jesam li ispravno postupila? – upitala je, tiho.

– Naravno da jeste – bio je njegov diplomatski odgovor.

Kada smo se dokotrljali na tetka-Rouzin kolski prilaz, bila je ponoć. Umberto me je već bio upozorio da je tog popodneva iz Floride stigla Dženis s digitronom i bocom šampanjca. To, međutim, nije objašnjavalo drugi mačomobil parkiran pred samim ulazom.

– Iskreno se nadam – rekla sam, izvadiši svoj ranac iz prtljažnika pre no što je Umberto do njega stigao – da ovo *nije* grobar. – Tek što sam to izgovorila, bi mi neprijatno zbog sopstvene neozbiljnosti. Nimalo nije ličilo na mene da tako nešto kažem, i to se dešavalo samo kada bih se našla dovoljno blizu svojoj sestri da bi ona mogla da me čuje.

Tek okrznuvši pogledom tajanstveni auto, Umberto je namestio sako onako kako se pred bitku namešta neprobojni prsluk. – Bojim se da postoje razne vrste sahranjivanja.

Čim smo prešli prag ulaznih vrata tetka-Rouzine kuće, shvatila sam na šta misli. Svi veliki portreti u predvorju bili su poskidani i sada stajali poređani uza zid poput prestupnikâ pred streljačkim vodom. A venecijanska vaza koja je oduvek stajala na okruglom stolu ispod lusterâ već je bila nestala.

– Ima li koga? – dreknula sam, osetivši talas besa kakav nisam osetila od svoje pređašnje posete. – Je li ko još živ?

Glas mi je odjekivao kroz tihu kuću, ali čim je buka zamrla, začula sam užurbane korake u hodniku na spratu. No uprkos svojoj grešničkoj hitnji, Dženis je na širokom stepeništu morala da se pojavi u sebi svojstvenom usporenom maniru, u tankoj let-njoj haljini koja joj je isticala raskošne obline daleko bolje no da nije odenula ništa. Zastavši za fotografe svetske štampe, zabacila je dugu kosu sa sporom samodopadnošću i, pre no što je počela da silazi, uputila mi nadmen osmejak. – Vidi, vidi – primetila je, dražesno hladnim tonom – virdžinarijanka* je još živa. – Tek tada sam primetila aktuelnog muškarca sedmice koji je išao tik iza nje, raščupan i zakrvavljenih očiju, onako kako čovek već izgleda pošto provede izvesno vreme nasamo sa mojom sestrom.

– Žao mi je što sam te razočarala – rekla sam, bupnuvši ranac na pod – mogu li da ti pomognem da izneseš dragocenosti, ili više voliš da radiš sama?

Dženisin smeh zvučao je kao kineski zvončići na komšijskom tremu, okačeni tamo samo da bi vas jedili. – Ovo je Arči – obave-stila me je, u svom poslovno-neobaveznom stilu – on će nam dati dvadeset hiljadarki za sve ovo smeće.

Dok su mi prilazili, oboje sam ih gledala s gađenjem. – Baš je velikodušan. Očito gaji strast prema đubretu.

Dženis me ošinu ledenim pogledom, ali brzo se obuzda. Odlič-no je znala da mi nimalo nije stalo do njene naklonosti, i da me njezin gnev samo zabavlja.

* Žena koja je ujedno devica i vegetarijanka. (Prim. prev.)

Rodila sam se četiri minuta pre nje. Šta god ona uradila, ili rekla, ja ću uvek biti četiri minuta starija. Čak i ako je – u Dženisinoj glavi – ona bila hipersonični zec a ja troma kornjača, obe smo znale da može razmetljivo da me vrti oko malog prsta do mile volje, ali da me nikada neće sustići i smanjiti taj maleni razmak između nas.

– Pa – reče Arči, gledajući u otvorena vrata – brišem ja. Drago mi je što smo se upoznali, Džuli... Jeste Džuli, zar ne? Dženis mi je ispričala sve o tebi... – Nervozno se nasmejao. – Samo tako nastavi! Vodi mir a ne ljubav, kao što kažu.

Dženis je umilno mahala dok je Arči izlazio, pustivši da se za njim zalupe vrata s mrežom za komarce. Ali čim se on udaljio dovoljno da nas ne čuje, njeno anđeosko lice postade demonsko, nalik hologramu kakav se viđa na Noć veštica. – Da se nisi usudila da me tako gledaš! – prezrivo je odbrusila. – Pokušavam da nam zaradim neki novac. Dok nam ti ništa ne zarađuješ, ako se ne varam?

– Ali ja nemam ni takve... troškove. – Klimnula sam glavom gledajući najnovije promene na njoj, upadljivo vidljive ispod uzane haljine. – Reci mi, Dženis, kako uopšte *uspevaju* da sve to strpaju tamo unutra? Kroz pupak?

– Reci mi, Džuli – podražavala me je Dženis. – Kakav je osećaj kada ti ništa ne strpaju tamo unutra? Nikada!

– Izvinite, dame – kazao je Umberto, stavši učtivo između nas kao što je to činio nebrojeno puta dotad – ali smem li da predložim da ovu očaravajuću prepirku nastavimo u biblioteci?

Dok smo je sustigli, Dženis se već smestila u tetka-Rouzinu omiljenu naslonjaču, sa džin-tonikom koji je lagodno počivao na jastuku s motivom lova na lisice, koji sam ja izvezla kao učenica četvrtog razreda srednje škole dok je moja sestra bila u lovu na plen što hoda uspravno.

– Šta je? – pogledala nas je s loše prikrivenim gađenjem. – Ne mislite da je pola cirke ostavila meni?

Sasvim je ličilo na Dženis da pokuša da zapodene svađu oko nekog ko je mrtav, te sam joj okrenula leđa i odšetala do staklenih

vrata. Napolju na terasi, ljubljene tetka-Rouzine saksije od pečene gline sede su kao ožalošćeni u redu, s neutešno klonulim cvetovima. Bio je to neobičan prizor. Umberto je vrt uvek održavao u savršenom stanju, ali možda više nije pronalazio zadovoljstvo u svom radu sada kada mu gazdarice i zahvalne publike više nije bilo.

– Iznenadena sam – rekla je Dženis, vrteći piće u čaši – što si i dalje ovde, Ptičice. Da sam na tvom mestu, dosad bih već bila u Vegasu. Sa srebrninom.

Umberto nije odgovorio. Još mnogo godina ranije prestao je da se obraća neposredno Dženis. Umesto toga, pogledao je u mene. – Sahrana je sutra.

– Ne mogu da verujem – kazala je Dženis, klataći nogu prebačenu preko naslona za ruku – da si sve to isplanirao ne pitavši nas.

– Ona je tako želela.

– Treba li da znamo još nešto? – Dženis se oslobodila iz zagrljaja naslonjače i izravnala haljinu. – Pretpostavljam da ćemo svi dobiti svoj deo? Nije se zaljubila u neku čudnu fondaciju za kućne ljubimce ili nešto slično?

– Smiri se malo! – rekoh oštro, i trenutak-dva Dženis je zaista delovala ukoreno. Zatim je gurnula to pod tepih kao što je uvek činila, i ponovo posegnula za bocom džina.

Nisam je udostojila ni pogleda dok je glumila trapavost, podigavši svoje savršeno doterane obrve kako bi nam stavila do znanja da zacelo nije nameravala da sipa baš toliko. Kao što se sunce polako stapalo sa obzorjem, tako će se i Dženis ubrzo stopiti sa ležaljkom, prepuštajući drugima da traže odgovore na velika životna pitanja dok god joj stalno dolivaju piće.

Takva je bila otkad sam je pamtila: nezasita. Kad smo bile male, tetka Rouz se razdragan o smejala i uzvikivala: – Ta devojčica, mogla bi da progrize rupu u licitarskom zatvoru i da se tako izbavi – kao da je Dženisina halapljivost nešto čime se treba dičiti. S druge strane, tetka Rouz je bila na vrhu lanca ishrane i – za razliku od mene – nije imala čega da se boji. Otkad sam znala za sebe, Dženis je mogla da nanjuši moje skrivene slatkiše gde god ih

ja tutnula, a uskršnja jutra u našoj porodici bila su burna, gruba i kratka. Neizbežno su se završavala tako što bi je Umberto prekorio što je ukrala moja uskršnja jaja, dok bi Dženis – kojoj je sa zubâ kapala čokolada – procedila ispod kreveta da joj on nije tata i da joj ne može govoriti šta da radi.

Najviše mi je smetalo to što je izgledala kao da joj uloga ne pristaje. Njena koža tvrdoglavo je odbijala da oda svoje tajne; bila je glatka poput blistave glazure na svadbenoj torti, a crte lica prefinjeno izvajane kao vočkice i cvetići od marcipana u rukama vrhunskog poslastičara. Ni džin ni kafa ni stid ni griža savesti nisu uspevali da razbiju tu ostakljenu fasadu; bilo je to kao da u sebi ima trajno proleće života, kao da svakog jutra ustaje podmlađena iz kladenca večnosti, ni dan starija, ni gram teža, i dalje neutoljivo gladna sveta.

Nažalost, nismo bile jednojajčane bliznakinje. Jednom, u školskom dvorištu, slučajno sam čula kako me je neko nazvao Bambijem na štulama i, iako se Umberto nasmejao i rekao mi da je to kompliment, meni se nije tako činilo. Čak i kada sam prerasla svoje najnespretnije doba, znala sam da i dalje pored Dženis delujem štrkljasto i malokrvno; kuda god bismo išle ili šta god bismo radile, ona je bila mračna i neobuzdana onoliko koliko sam ja bila bleđa i povučena.

Kad god bismo zajedno ušle u neku prostoriju, svi reflektori bi se istog trenu okrenuli ka njoj, i mada sam stajala tik do nje, bila sam samo još jedna glava u publici. Međutim, kako je vreme odmicalo, saživela sam se sa svojom ulogom. Nikada nisam morala da brinem o tome kako ću završavati svoje rečenice, jer ih je Dženis neizostavno završavala umesto mene. A u onim retkim prilikama kada bi me neko upitao kakve su mi nade i snovi – obično uz pristojnu šolju čaja s nekom od tetka-Rouzinih susetki – Dženis bi me odvušla do klavira, gde bi pokušavala da svira dok bih joj ja okretala note. Čak i sada, sa dvadeset pet godina, i dalje bih se uzvrpoljila i postepeno se ukopala u razgovoru s neznancima,

očajnički se nadajući da ću biti prekinuta pre no što izrečeni glagol budem morala da vežem za neki objekat.

Kad smo sahranjivali tetku Rouz lilo je kao iz kabla, a groblje je delovalo turobno gotovo isto koliko sam se ja osećala. Dok sam stajala tamo kraj njenog groba, teške kaplje kiše padale su mi sa kose i mešale se sa suzama koje su mi tekle niz obraze; papirne maramice koje sam ponela od kuće odavno su se u mojim džepovima pretvorile u kašu.

Premda sam čitavu noć proplakala, nimalo nisam bila spremna za osećaj žalosne konačnosti koji me je preplavio dok su sanduk nakrivo spuštali u zemlju. Tako veliki sanduk za tetka-Rouzin vretenasti stas... sada najednom zažalih što nisam zatražila da vidim telo, čak i ako bi njoj bilo svejedno. Ili možda ne bi? Možda nas posmatra odnekud izdaleka, u želji da nas obavesti kako je bezbedno stigla. Bila je to utešna zamisao, dobrodošlo odvratanje od stvarnosti, i ja poželeh da mogu u to da poverujem.

Jedina osoba koja na kraju sahrane nije ličila da utopljenog glodara bila je Dženis, u plastičnim čizmama s dva pedlja visokim potpeticama i s crnim šeširom koji je ukazivao na sve sem na ožalošćenost. Za razliku od nje, ja sam bila u svom izdanju ratoborne kaluđerice, kako je to Umberto jednom prilikom nazvao; ako su Dženisine čizme i njen izrez govorili *dodi ovamo*, moje glomazne cipele i do vrha zakopčana haljina zasigurno su govorile *gubi se*.

Na sahrani se pojavila tek šačica ljudi, ali samo je gospodin Galager, naš porodični advokat, ostao da porazgovara s nama. Ni Dženis ni ja nikada ga dotad nismo srele, ali tetka Rouz je o njemu pričala toliko često i s tolikom ljubavlju da je taj čovek mogao biti samo razočaranje.

– Čujem da si pacifistkinja? – rekao mi je, dok smo zajedno odlazili sa groblja.

– Džuls obožava da se bije – kazala je Dženis, zadovoljno korajući u sredini, ne obazirući se na to što se kiša s oboda njenog

šešira sliva pravo na nas dvoje – i da se gađa predmetima. Jeste li čuli šta je učinila Maloj sireni...?

– Dosta s tim – rekla sam, pokušavajući da na rukavu pronađem suvo mesto da bih poslednji put obrisala oči.

– O, ne budi tako skromna! Bila si na naslovnoj strani!

– A čujem da tebi posao ide odlično? – Gospodin Galager pogleda u Dženis, pokušavši da se osmehne. – Mora da nije lako svakoga usrećiti?

– Usrećiti? Joj! – Dženis za dlaku izbegnu da ugazi u baru. – Sreća je najveća pretnja mom poslovanju. Najvažniji su snovi. Razočaranja. Maštarije koje se nikad ne obistine. Muškarci koji ne postoje. Žene koje se nikada ne mogu imati. Tu leži novac, i tako iz sastanka u sastanak, iz sastanka...

Dženis je nastavila da priča, ali sam ja prestala da slušam. Bila je to jedna od najvećih svetskih ironija, to što se moja sestra bavila profesionalnim provodadžisanjem, jer verovatno je bila nejneromantičnija osoba koju sam u životu upoznala. Uprkos porivu da očijuka sa svima do jednog, muškarce je videla kao ništa drugo do bučne električne bušilice koje uključiš kada su ti potrebne i isključiš čim završiš posao.

Začudo, kad smo bile deca, Dženis je bila opsednuta time da sve svrstava u parove: dva plišana medvedića, dva jastučeta, dve četke za kosu... čak i u dane kada smo se svađale, stavila bi obe naše lutke na policu jednu do druge za prekonoć, ponekad, gle čuda, tako da budu zagrljene. S te strane možda i nije bilo neobično što je za poziv odabrala provodadžisanje, budući da je u sparivanju ljudi bila pravi pravcati Noje. Jedina nevolja bila je u tome što je ona, za razliku od njega, odavno zaboravila zašto to radi.

Teško je reći kada su se stvari promenile. U nekom trenutku u srednjoj školi dala je sebi zadatak da rasprši sve sanjarije koje sam ja ikada imala o ljubavi. Menjajući momke kao jeftine hulahopke, Dženis je posebno uživala u tome da izaziva u meni gađenje opisujući sve i svakoga prezrivim slengom, zbog čega sam se ja pitala zašto se žene uopšte druže s muškarcima.

– Dakle – rekla je, stavljajući mi ružičaste viklere u kosu dan uoči naše maturske večeri – ovo ti je poslednja prilika.

Pogledala sam je u ogledalu, zbunjena njenim ultimatumom ali sprečena da reagujem zbog njene nana-zelene maske od blata koja se bila osušila i skorela na mom licu.

– Znaš... – napravila je nestrpljivu grimasu – poslednja prilika da skinješ mrak. U tome i jeste fora maturske večeri. Zašto misliš da se tipovi doteruju? Zato što vole da đuskaju? Ma *daaj!* – Poglednula me je u ogledalu, proveravajući kako napreduje. – Ako to ne uradiš na maturskoj večeri, znaš šta kažu. Da si prenemagalo. A prenemagala niko ne voli.

Sutradan ujutro, požalila sam se da me boli stomak, i kako se matursko veče bližilo, bolovi su bili sve snažniji. Naposletku, tetka Rouz je morala da pozove susede i da im kaže kako je bolje da njihov sin pronađe sebi drugu pratilju za veče; u međuvremenu, po Dženis je došao sportista po imenu Troj i ona je nestala u dimu i škripi guma.

Pošto je čitavo popodne slušala moje stenjanje, tetka Rouz je počela da navaljuje da odemo u urgentni centar u slučaju da je u pitanju upala slepog creva, ali Umberto ju je smirio rekavši da nemam temperaturu i da je siguran kako nije ništa ozbiljno. Dok je on kasnije te večeri stajao tamo kraj moje postelje i gledao me kako provirujem ispod pokrivača, uvidela sam da zna tačno šta se dešava i da je, na neki čudan način, zadovoljan što sam izvela tu prevaru. Oboje smo znali da komšijskom sinu kao takvom ništa ne fali, s tim što naprosto nije odgovarao opisu muškarca kakvog sam zamislila za svog ljubavnika. A kada već nisam mogla da dobijem to što želim, milije mi je bilo da propustim matursko veče.

– Dik – reče sada Dženis, pomilovavši gospodina Galagera blistavim osmehom – što ne bismo prešli na stvar? Koliko?

Nisam čak ni pokušala da se umešam. Na kraju krajeva, čim Dženis dobije svoj novac, otići će u večna lovišta željne tobožnje ženke, i zauvek će mi se skloniti sa očiju.

– Pa – kazao je gospodin Galager, smeteno se zaustavivši na parkingu, odmah do Umberta i linkolna – bojim se da se bezmalo celokupno bogatstvo svodi na imanje.

– Vidi – reče Dženis – svi znamo da je pola-pola do poslednje pare, u redu, pa hajde onda da se ostavimo gluposti. Ona hoće da povučemo belu crtu posred kuće? U redu, možemo i tako. Ili... – slegnula je ramenima kao da joj je svejedno – možemo jednostavno da je prodamo i podelimo novac. Koliko?

– Istina je da se na kraju... – gospodin Galager me sa žaljenjem pogleda – gospođa Džejkobs predomislila i odlučila da sve ostavi gospođici Dženis.

– Šta? – pogledala sam u Dženis pa u gospodina Galagera pa u Umberta, ali nisam naišla ni na kakvu podršku.

– Bokte! – Dženisino lice ozari se širokim osmehom. – Matora je ipak imala smisla za humor!

– Razume se – nastavio je gospodin Galager, oštrijim tonom – određena svota ostavljena je sa strane za gospodina... za Umberta, i pominju se izvesne uramljene fotografije koje je vaša baba-tetka želela da dobije gospođica Džuli.

– Nema frke – rekla je Dženis, šireći ruke – osećam se velikodušno.

– Samo malo... – povukla sam se korak, mučeći se da obradim vest. – Ovo nema nikakvog smisla.

Koliko god mi je sećanje unazad sezalo, tetka Rouz je davala sve od sebe da se prema obema nama odnosi jednako; pobogu, hvatala sam je čak i kako broji orahe u našem jutarnjem musliju kako bi se uverila da jedna nije dobila koji komad više od druge. A o kući je uvek govorila kao o nečemu što će – u nekom trenutku u budućnosti – pripasti obema. – Vi, devojke – običavala je da kaže – stvarno morate naučiti da se slažete. Ja neću živeti večno, znate. A kada me više ne bude bilo, vas dve ćete deliti ovu kuću.

– Jasno mi je da si razočarana... – rekao je gospodin Galager.

– Razočarana? – Došlo mi je da ga zgrabim za okovratnik, ali umesto toga zabila sam ruke u džepove, najdublje što sam mogla. – Nemojte misliti da ću pasti na ovu priču. Hoću da vidim

testament. – Pogledavši ga pravo u oči, videla sam kako se vrpolji pod mojim pogledom. – Nešto se ovde događa iza mojih leđa...

– Nikada nisi umela da gubiš – Dženis mi je upala u reč, uživajući u mom besu s pakosnim osmehom na licu – eto šta se događa.

– Evo... – drhtavim rukama, gospodin Galager uz škljocaj otvori aktovku i pruži mi jedan dokument. – Ovo je tvoj primerak testamenta. Bojim se da nema mnogo mogućnosti za osporavanje.

Umberto me je pronašao u vrtu, kako čučim u senici koju je on za nas podigao kada je tetka Rouz zaradila upalu pluća i pala u postelju. Seo je kraj mene na mokru klupu, ali nije izneo nikakvu opasku na moj detinjasti nestanak, već mi je samo pružio besprekorno ispeglanu maramicu i gledao me kako istresam nos.

– Ne radi se o novcu – rekla sam, braneći se. – Jesi li je video kako se ceri? Jesi li čuo šta je rekla? Nju nije briga za tetku Rouz. Nikada je nije bilo briga. Nije fer!

– Ko ti je rekao da je život fer? – Umberto me je pogledao podignutih obrva. – Ja nisam.

– Znam! Samo ne razumem... Ali sama sam kriva. Uvek sam mislila da je bila ozbiljna u tome što se jednako ophodila prema obema. Pozajmila sam novac... – Zarila sam lice u šake kako bih izbegla njegov netremični pogled. – Ništa mi ne govori!

– Jesi li gotova?

Zavrtela sam glavom. – Nemaš pojma koliko sam gotova.

– Dobro. – Otvorio je sako i izvadio suv ali blago savijen žućkastosmeđi koverat. – Jer ona je želela da uzmeš ovo. To je velika tajna. Galager ne zna. Dženis ne zna. Ovo je samo za tebe.

Smesta sam postala sumnjičava. Nimalo ne nalikuje na tetku Rouz da mi nešto daje iza Dženisinih leđa. S druge strane, ne nalikuje na nju ni to da me izbaci iz testamenta. Očito nisam poznavala majčinu tetku onoliko dobro koliko sam mislila da je poznajem, niti sam dosad u potpunosti upoznala sebe. Kad samo pomislim da mogu da sedim ovde – i to baš danas od svih dana – i da plaćem

zbog novca. Iako se bližila šezdesetoj kada nas je usvojila, tetka Rouz nam je bila kao majka, i trebalo bi da se stidim što uopšte želim od nje još nešto.

Kada sam konačno otvorila koverat, videla sam da se u njemu nalaze tri stvari: pismo, pasoš i ključ.

– Ovo je moj pasoš! – uzviknula sam. – Kako je ona...? – ponovo sam pogledala u stranicu s fotografijom. Bila je to moja fotka, nema šta, i moj datum rođenja, ali ime nije bilo moje. – Đulijeta? Đulijeta Tolomej?

– To je tvoje pravo ime. Tetka ti ga je promenila kada te je dovela ovamo iz Italije. Promenila je i Dženisino.

Bila sam zapanjena. – Ali zašto?... Otkad ti znaš?

Spustio je pogled. – Što ne pročitaš pismo?

Razvila sam dva lista hartije. – Ti si ovo pisao?

– Ona mi je diktirala. – Umberto se tužno nasmešio. – Htela je da bude sigurna da ćeš moći da pročitaš.

Pismo je glasilo ovako:

Najdraža Džuli,

Zamolila sam Umberta da ti dâ ovo pismo posle moje sahrane, te pretpostavljam da to znači da sam mrtva. Bilo kako bilo, znam da si još ljuta što vas nikada nisam vodila u Italiju, ali veruj mi kada ti kažem da je to bilo za vaše vlastito dobro. Kako bih ikada sebi oprostila ako bi vam se nešto desilo? Ali sada si starija. I tamo, u Sijeni, postoji nešto što je tvoja majka ostavila za tebe. Samo za tebe. Ne znam zašto, ali takva ti je bila Dajen, bog da joj dušu prosti. Pronašla je nešto, i to je navodno i dalje tamo. Po svemu sudeći, daleko je vrednije od svega što sam ja u životu posedovala. Zato sam odlučila da postupim ovako, i kuću ostavim Dženis. Nadala sam se da ćemo sve ovo moći da izbegnemo i da zaboravimo na Italiju, ali sada počinjem da mislim kako bih pogrešila da ti nisam rekla.

Evo šta moraš da uradiš. Uzmi ovaj ključ i otiđi u banku u palati Tolomej. U Sijeni. Mislim da je od sefa. Bio je u tašni tvoje majke kada je umrla. Imala je ona tamo finansijskog savetnika, čoveka po imenu Frančesko Makoni. Pronađi ga i reci mu da si ćerka Dajen Tolomej. Da, postoji još nešto. Promenila sam vam imena. Tebi je pravo ime Đulijeta Tolomej. Ali ovo je Amerika. Mislila sam da Džuli Džejkobs ima više smisla, no ni to niko ne ume da sroči. Kuda ide ovaj svet? Ne mari, imala sam lep život. Hvala ti. Da, još nešto: Umberto će ti dati pasoš sa tvojim pravim imenom. Nemam pojma kako se to sređuje, ali nije važno, prepustićemo to njemu.

Neću da se opraštam. Videćemo se ponovo u rajju, ako Bog da. Ali želela sam da se postaram da dobiješ ono što ti pripada. Samo se pripazi tamo. Vidiš šta se desilo tvojoj majci. Italija ume da bude krajnje čudnovato mesto. Tvoja prababa se tamo rodila, naravno, ali da ti kažem, niko je nije mogao odvući natrag ni za sav novac na svetu. U svakom slučaju, ne govori nikome šta sam ti rekla. I probaj da se više smeješ. Imaš divan osmeh, kada ga koristiš.

*Ljubim te i Bog te blagoslovio
Tetkica*

Trebalo mi je malo vremena da se oporavim od pisma. Dok sam ga čitala, gotovo da sam mogla da čujem tetku Rouz kako ga diktira, podjednako ljupko vetropirna u smrti koliko je bila i za života. Kada sam završila s Umbertovom maramicom, on nije hteo da je uzme natrag. Umesto toga, rekao mi je da je ponesem u Italiju, kako bih ga se setila kada pronađem svoje veliko blago.

– Ma daj! – Istresla sam nos poslednji put. – Oboje znamo da ne postoji nikakvo blago!

Uzeo je ključ. – Zar nisi radoznala? Tetka ti je bila uverena da je tvoja majka pronašla nešto strahovito vredno.

– Zašto mi onda nije ranije rekla? Zašto je čekala da... – podigla sam ruke uvis. – To nema nikakvog smisla.

Umberto začkilji. – Želela je. Ali nikada nisi bila tu.

Protrljala sam lice, ponajviše da bih izbegla njegov optuživački netremični pogled. – Čak i ako je bila u pravu, znaš da ne smem da se vratim u Italiju. Strpali bi me iza rešetaka dok kažeš *britva*. Znaš da su mi rekli...

Zapravo, oni – italijanska policija – rekli su mi mnogo više no što sam ja ikada podelila s Umbertom. Ali on je znao ono najvažnije. Znao je da su me jednom uhapsili u Rimu na antiratnim demonstracijama, i da sam provela krajnje nepreporučljivu noć u tamošnjem zatvoru pre no što su me u svitanje izbacili iz zemlje i rekli mi da se ne vraćam. Znao je i to da nisam bila kriva. Imala sam osamnaest godina, i samo želela da odem u Italiju i vidim mesto gde sam se rodila.

Čeznući pred oglasnim tablama na svom koledžu s kitnjastim oglasima za studentske ekskurzije i skupe kurseve jezika u Firenci, naišla sam na maleni poster koji je osuđivao rat u Iraku i sve zemlje koje u njemu učestvuju. Jedna od tih zemalja, uzbuđeno sam otkrila, bila je i Italija. Na dnu stranice nalazio se spisak datuma i odredišta; svi zainteresovani bili su dobrodošli da se pridruže. Nedelju dana u Rimu – uključujući i put – ne bi me stajalo više od četiristo dolara, a upravo ta svota bila mi je ostala na bankovnom računu. Nisam ni slutila da je razlog za tako nisku cenu to što gotovo sigurno *nećemo* ostati čitavu nedelju, i da će račun za naš povratni let i smeštaj za poslednju noć – ukoliko sve prođe po planu – platiti italijanske vlasti, to jest italijanski poreski obveznici.

I tako, s veoma ograničenim razumevanjem o cilju tog putovanja, vraćala sam se do postera nekoliko puta pre no što sam se napokon prijavila. Te noći, međutim, dok sam se prevrtala u postelji, znala sam da sam pogrešila i da ću grešku morati da ispravim što je pre moguće. Ali kada sam sutradan ujutru rekla Dženis,

ona je samo prevrnula očima i kazala: – Ovde leži Džuls, koja nije imala bogzna kakav život, ali jednom *zamalo nije* otišla u Italiju.

Razume se, morala sam da odem.

Kada su ispred italijanskog parlamenta poletele prve kamenice – koje su bacila moja dvojica saputnika, Sem i Greg – shvatila sam da mi u tom trenutku ništa ne bi bilo draže do da sam ponovo u svojoj sobi u studentskom domu, s jastukom preko lica. Ali bila sam zarobljena u rulji kao i svi ostali, a kada se rimska policija zasitila naših kamenica i Molotovljevih koktela, sve nas je „pokrstila“ suzavcem.

Bio je to prvi put u životu da sam zatekla sebe kako mislim: *sada bih mogla da umrem*. Padajući na asfalt i gledajući svet – noge, ruke, bljuvotine – kroz izmaglicu od bola i neverice, potpuno sam zaboravila ko sam i kuda moj život ide. Možda sam, poput mučenikâ od starina, otkrila neko drugo mesto; nešto između života i smrti. Ali onda se bol vratio, a s njim i panika, i trenutak kasnije to najednom više nije delovalo kao religiozno iskustvo.

Mesecima kasnije, stalno sam se pitala jesam li se ikada u potpunosti oporavila od događaja u Rimu. Kada bih naterala sebe da o tome razmišljam, obuzeo bi me zabrinjavajući osećaj da i dalje zaboravljam nešto ključno u vezi s tim ko sam – nešto što se prosulo na onom italijanskom asfaltu, i što se nikada nije vratilo.

– Istina. – Umberto otvori pasoš i stade da proučava moju fotografiju. – Rekli su Džuli Džejkobs da ne sme da se vrati u Italiju. Ali šta je sa Đulijetom Tolomej?

Zgranula sam se. Eto Umberta, koji me još kori što se oblačim kao dete cveća, kako me nagovara da kršim zakon. – Predlažeš li mi ti to...?

– Zašto misliš da sam dao da se ovo napravi? Poslednja želja tvoje tetke bila je da odeš u Italiju. Nemoj mi slomiti srce, principesa.

Videvši iskrenost u njegovim očima, ponovo sam morala da savladavam suze. – Ali šta ćeš ti? – upitala sam, osorno. – Što ne

pođeš sa mnom? Mogli bismo zajedno da pronađemo to blago. A ako ga ne pronađemo, do đavola s njim! Postaćemo gusari. Krstarićemo morima...

Umberto pruži ruku i vrlo mi nežno dodirnu obraz, kao da je znao da se, jednom kada odem, više nikada neću vratiti. I da, sretnemo li se opet, to neće biti ovako; da nećemo sedeti zajedno u dečjem skloništu, leđima okrenuti spoljašnjem svetu. – Postoje neke stvari – tiho je rekao – koje jedna princeza mora da uradi sama. Sećaš li se kad sam ti rekao... da ćeš jednoga dana pronaći svoje kraljevstvo?

– To je bila samo priča. Život nije takav.

– Priča je sve što kažemo. Ali ništa što kažemo nije *samo* priča.

Zagrlila sam ga, još nespremna da pođem. – A ti? Nećeš ostati ovde, zar ne?

Umberto zažmirka gore u drvenu građu s koje je kapala voda. – Mislim da je Dženis u pravu. Vreme je da se stara Ptičica penzioniše. Trebalo bi da ukradem srebrninu i odem u Vegas. Potrajace mi otprilike nedelju dana, mislim, kakve sam sreće. Stoga me obavezno pozovi kada pronađeš svoje blago.

Naslonila sam mu glavu na rame. – Tebe ću prvog obavestiti.

I.II

Izvadi svoju alatku; evo dvojice iz Montagijeve kuće.

Koliko god mi je sećanje unazad sezalo, tetka Rouz je činila sve da bi sprečila Dženis i mene da odemo u Italiju. – Koliko puta moram da vam govorim – imala je običaj da kaže – da to nije mesto za fine devojčice? – Kasnije, shvativši da mora da promeni pristup, zavrтела bi glavom kad god bi neko otvorio tu temu, i uhvatila se za srce kao da je i sama pomisao na to mesto dovodi na prag smrti. – Verujte mi – promuklo bi rekla – Italija nije ništa drugo do jedno veliko razočaranje, a italijanski muškarci su svinje!

Uvek sam joj zamerala na tim neobjašnjivim predrasudama prema zemlji u kojoj sam se rodila, ali nakon onog svog iskustva u Rimu, na kraju sam se manje-više složila s njom: Italija jeste razočaranje, a u poređenju s Italijanima – bar onim uniformisanim – svinje su gospoda.

Slično, kad god bismo je nešto pitali o svojim roditeljima, tetka Rouz bi nas prekinula izrecitovavši istu staru priču. – Koliko puta moram da vam kažem – zagundala bi, ljuta što smo je osujetile usred čitanja novina u njenim malenim pamučnim rukavicama koje su sprečavale da joj mastilo dospe na šake – da su vam roditelji poginuli u automobilskom udesu u Toskani kada ste imale tri godine? Na Dženisinu i moju sreću – ili tako bar glasi nastavak